



MAKRO GÖRÜŞ

GSYH Büyümesi

Emre Aylar

2024 IV. Çeyrek

aylare@tskb.com.tr

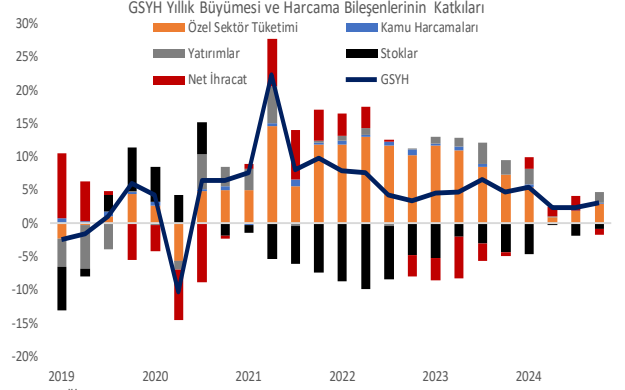
TSKB Ekonomik Araştırmalar

2024 dördüncü çeyrekte gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış verilere göre GSYH çeyreklik bazda %1,7 genişledi. İkinci çeyrek rakamı da -%0,2'den -%0,1'e güncellendi. Yıllık büyüme hızı takvim etkisinden arındırılmış veride %2,0'dan %3,1'e, arındırılmamış seride de %2,2'den %3,0'a yükseldi. Bu sonuçlarla 2024 yıl genelinde büyüme %3,2 seviyesinde oluştu. Dolar bazında GSYH 2024 yılında 1 trilyon 322 milyar, kişi başına GSYH da 15 bin 463 dolar seviyesinde gerçekleşti.

Harcamalar tarafında özel sektör tüketiminden gelen katkı artarken, net dış talebin dördüncü çeyrekte büyümeye negatif katkı yaptığı görüldü. Arındırılmamış verilere göre hanehalkı ile kâr amacı gütmeyen kuruluşların toplamını oluşturan özel sektör tüketimi yıllık bazda hızlanarak %3,9 büyürken, toplam büyümeye 3,0 yüzde puan katkı yaptı. Dayanıklı tüketim mallarına yönelik harcamalarda yıllık bazda %3,2'lik daralma görüldü. Yarı dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarına yönelik harcamalar sırasıyla %3,4 ve %8,7 artış gösterdi. Kamu harcamalarında yıllık bazda artış görüldü. Büyümeye katkısı 0,2 yüzde puan olarak gerçekleşti. Toplamda yatırımlar %6,1 artış gösterirken, toplam GSYH büyümesine katkısı 1,5 yüzde puan oldu. İnşaat yatırımları %9,7 ile yine güçlü artarken, makine-teçhizat yatırımlarında da yıllık bazda %4,2 yükseliş gerçekleşti. Bu süreçte stok kalemi büyümeyi peş peşe on yedinci çeyrekte de aşağı çekti. Toplam büyümeyi stoklar 0,9 yüzde puan aşağı çekse de, stoklar dahil toplam iç talepten büyümeye gelen katkı 3,8 yüzde puan oldu. İhracat reel olarak düşüş gösterirken, ithalatta yıllık bazda sınırlı artış düşüş görüldü. Bu sonuçlarla net dış talep büyümeyi 0,8 yüzde puan aşağı çekti.

İktisadi faaliyet kollarında karışık bir tablo ortaya çıktı. Sanayi yıllık bazda %1,4 ile iki çeyreklik aranın ardından yükselirken, toplam GSYH büyümesini 0,3 yüzde puan yukarı çekti. İnşaat ve gayrimenkul hizmetleri %4,1 büyürken, toplam GSYH büyümesine 0,5 yüzde puan katkı yaptı. Hizmetlerde büyüme oranı %1,7'den %3,2'ye hızlanırken, yıllık büyümeye katkısı 0,8 yüzde puan oldu. Finans ve sigortada büyüme %3,3'e yavaşlarken, yıllık büyümeye katkısı 0,1 yüzde puan seviyesinde gerçekleşti. Tarım yıllık bazda %4,7 büyüdü ve büyümeye katkısı 0,2 yüzde puan oldu.

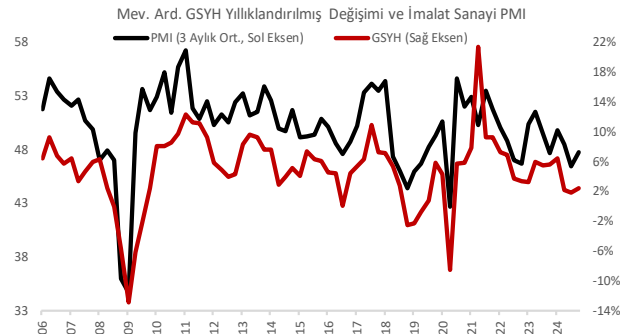
2024 son çeyrek verileri aylık frekanslı verilerde görülen ekonomik aktivitedeki toparlanmayı teyit etti. Dördüncü çeyrekte GSYH çeyreklik bazda arka arkaya iki çeyrek daralmanın ardından pozitif büyüme kaydetti. 2024 yılının ilk üç çeyreğinde görülen iç-dış talep dengelenmesinin son çeyrekte duraksadığı görüldü. Büyümeyi iç talep sürüklerken, net dış talep büyümeye negatif katkı yaptı. İnşaat yatırımlarında güçlü seyir sürerken, makine-teçhizat yatırımları yeniden pozitif bölgeye geçti. 2025 yılının ilk çeyreğine ilişkin bazı öncü verileri son çeyrekte aktivitede görülen toparlanmanın duraksamış olabileceğine işaret ediyor. Yılın ilk yarısında ekonomik faaliyetin sıkı parasal duruşun gecikmeli etkileri ile ılımlı seyredebileceğini, yılın ikinci yarısında ise faiz indirimlerinin etkisiyle bir miktar hızlanabileceğini düşünüyoruz. Böylece 2025 yılında büyümenin 2024 seviyesinin bir miktar üzerinde gerçekleşebileceğini değerlendiriyoruz.



Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Harcama Bileşenlerine Göre GSYH	Yıllık Değişimler				Yıllık Değişimlere Katkılar			
	I. Ç 24	II. Ç 24	III. Ç 24	IV. Ç 24	I. Ç 24	II. Ç 24	III. Ç 24	IV. Ç 24
Özel Sektör Tüketimi	7,3%	1,2%	2,6%	3,9%	5,5%	0,9%	1,9%	3,0%
Kamu Harcamaları	3,3%	-0,2%	0,1%	1,6%	0,4%	0,0%	0,0%	0,2%
Yatırımlar	9,1%	0,8%	-0,1%	6,1%	2,3%	0,2%	0,0%	1,5%
İhracat	5,1%	0,8%	0,7%	-2,0%	1,2%	0,2%	0,2%	-0,5%
İthalat	-3,2%	-5,9%	-9,6%	1,6%	-0,7%	-1,3%	-2,0%	0,4%
GSYH	5,4%	2,4%	2,2%	3,0%				

İktisadi Faaliyet Bileşenlerine Göre GSYH	Yıllık Değişimler				Yıllık Değişimlere Katkılar			
	I. Ç 24	II. Ç 24	III. Ç 24	IV. Ç 24	IV. Ç 23	I. Ç 24	II. Ç 24	III. Ç 24
Tarım	3,8%	3,7%	3,7%	4,7%	0,1%	0,1%	0,4%	0,2%
Sanayi	4,1%	-1,5%	-2,1%	1,4%	0,9%	-0,3%	-0,4%	0,3%
İnşaat + Gayrimenkul	5,6%	4,7%	5,9%	4,1%	0,7%	0,6%	0,7%	0,5%
Hizmetler	4,3%	3,5%	1,7%	3,2%	1,1%	0,9%	0,4%	0,8%
Finans ve Sigorta	6,8%	1,4%	8,5%	3,3%	0,4%	0,1%	0,4%	0,1%
Diğer	7,1%	2,9%	2,4%	3,0%	2,2%	0,9%	0,8%	1,1%
GSYH	5,4%	2,4%	2,2%	3,0%				



Kaynak: TÜİK, Reuters, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2025 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.



Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

